

KARTA PRZEDMIOTU

Cykl kształcenia od roku akademickiego: 2021/22

I. Dane podstawowe

Nazwa przedmiotu	Antropologia filozoficzna
Nazwa przedmiotu w języku angielskim	Philosophical Anthropology
Kierunek studiów	Teologia kurs B
Poziom studiów (I, II, jednolite magisterskie)	Jednolite magisterskie
Forma studiów (stacjonarne, niestacjonarne)	stacjonarne
Dyscyplina	filozofia
Język wykładowy	polski

Koordinator przedmiotu/osoba odpowiedzialna	dr hab. Katarzyna Stępień
---	---------------------------

Forma zajęć (<i>katalog zamknięty ze słownika</i>)	Liczba godzin	semestr	Punkty ECTS
wykład	30	IV	2

Wymagania wstępne	W1: Podstawowa wiedza z historii filozofii W2: Podstawowa wiedza z metafizyki ogólnej
-------------------	--

II. Cele kształcenia dla przedmiotu

C1: Przedstawienie sposobów uprawiania antropologii, wskazanie na specyfikę antropologii filozoficznej oraz ukazanie jej stosunku do nauk szczegółowych (antropologii przyrodniczej, kulturowej) i teologicznych (antropologii teologicznej)
C2: Przedstawienie najistotniejszych koncepcji człowieka, jakie wyłoniły się w historii myśli filozoficznej
C3: Ukazanie systematycznie opracowanej teorii człowieka, w tym jego struktury bytowej i specyficznie osobowych działań
C4: Prezentacja metod antropologii filozoficznej

III. Efekty uczenia się dla przedmiotu wraz z odniesieniem do efektów kierunkowych

Symbol	Opis efektu przedmiotowego	Odniesienie do efektu kierunkowego
WIEDZA		
W_01	ma podstawową wiedzę o specyfice antropologii filozoficznej w relacji do antropologii przyrodniczej, kulturowej i teologicznej oraz zna jej terminologię; jest w stanie rozwijać ją i twórczo stosować jako filozoficzną bazę dla antropologii teologicznej	T_W02, T_W11
W_02	posiada historycznie ugruntowaną i usystematyzowaną wiedzę dotyczącą wybranych klasycznych, nowożytnych i współczesnych szkół i stanowisk w antropologii filozoficznej oraz ich konsekwencji; posiada ponadto wiedzę z zakresu systemowej koncepcji człowieka jako osoby, podmiotu kultury i relacji religijnej, o rozwoju człowieka i jego uwarunkowaniach biologicznych, psychiczno-duchowych i społecznych	T_W11, T_W15
UMIĘTNOŚCI		
U_01	potrafi samodzielnie wyszukiwać i wykorzystywać informacje z	T_U07

	różnych źródeł (drukowanych i elektronicznych) oraz formułować na ich podstawie sądy krytyczne, a także prowadzić dialog i dyskusję oraz potrafi popularyzować wiedzę z zakresu antropologii filozoficznej; potrafi filozoficznie interpretować i wyjaśniać zjawiska społeczne oraz relacje między zjawiskami	
U_02	umie analizować i interpretować teksty naukowe z antropologii filozoficznej, identyfikować ich założenia, podstawowe tezy i wynikające z nich konsekwencje, dokonać krytyki z perspektywy kryterium antropologicznego i syntezy, integrować wyniki badań różnych nauk o człowieku, rozróżniając ich kompetencje metodologiczne, oraz wykorzystać do rozwiązywania nowych problemów; potrafi sporządzić streszczenie tekstu filozoficznego	T_U02, T_U11
U_03	potrafi prowadzić dyskusję o charakterze merytorycznym i w zakresie światopoglądu opartego na różnych filozoficznych założeniach odnośnie do natury człowieka, integrować wiedzę z zakresu antropologii filozoficznej i teologicznej oraz dokonać krytycznych analiz; potrafi posługiwać się systemami normatywnymi Kościoła w celu rozwiązywania konkretnych problemów stawianych i analizowanych w dziedzinie antropologii filozoficznej	T_U03, T_U13
KOMPETENCJE SPOŁECZNE		
K_01	posiada ocenę nabytej wiedzy, jej znaczenia, formacji oraz umiejętności, dokonuje pogłębionej analizy problemów z obszaru antropologii filozoficznej oraz samodzielnie formułuje propozycje ich rozwiązania z wykorzystaniem zdobytej wiedzy, a także opinii ekspertów	T_K01, T_K02
K_02	uznaje złożoność rzeczywistości i potrzebę interdyscyplinarności w podejściu do problemu wyjaśniania człowieka i różnych aspektów jego życia i działania, z uwzględnieniem kompetencji i ram metodologicznych różnych dyscyplin naukowych o człowieku, jest w stanie identyfikować i rozstrzygać dylematy doktrynalne i etyczno-moralne występujące w życiu indywidualnym i społecznym	T_K04

IV. Opis przedmiotu/ treści programowe

Problematyka wykładu:

A. Część wstępna metaprzedmiotowa (specyfika i zadania antropologii filozoficznej na tle innych typów antropologii, cechy i definicja antropologii filozoficznej (realistycznej), spis treści wykładu, omówienie wymagań i literatury)

B. Część merytoryczna (systemowa):

1. Fakt ludzki dostępny w doświadczeniu („od zewnątrz” i „od wewnątrz”)

2. „Ja” i akty „moje” (transcendencja i immanencja „ja”)

3. Struktura bytu ludzkiego – złożenie z duszy i ciała

A) Dusza ludzka jako 1) źródło czynności i 2) racja życia

B) Ciało ludzkie 1) racją bytu ludzkiego (konieczną, lecz niewystarczającą), 2) pośrednikiem w poznaniu i komunikacji międzyludzkiej, 3) funkcje ciała w porządku natury

4. Osoba (cechy osoby) – natura – kultura (jej relacja do natury, dziedziny kultury)

5. Poznanie ludzkie (zmysły, rozum, rozumienie prawdy)

6. Człowiek i jego działanie (miłość, decyzja, wolność, moralność, uczucia; rozumienie dobra, problem zła)

7. Człowiek wobec społeczności (prawo, polityka, typy społeczności naturalnych)
 8. Człowiek i sztuka (rozumienie piękna, dzieło sztuki)
 9. Człowiek jako byt religijny (filozoficzne racje faktu religii)
 10. Filozoficzna interpretacja śmierci człowieka
 C. Część historyczno-filozoficzna: wybrane filozoficzne koncepcje człowieka

V. Metody realizacji i weryfikacji efektów uczenia się

Symbol efektu	Metody dydaktyczne (lista wyboru)	Metody weryfikacji (lista wyboru)	Sposoby dokumentacji (lista wyboru)
WIEDZA			
W_01- W_02	Wykład konwersatoryjny	Zaliczenie pisemne i ustne	Testy zaliczeniowe/Protokół ocen
UMIEJĘTNOŚCI			
U_01- U_03	Dyskusja	Obserwacja	Protokół ocen
KOMPETENCJE SPOŁECZNE			
K_01- K_02	Dyskusja	Obserwacja	Protokół ocen

VI. Kryteria oceny, wagi...

Ocena niedostateczna

(W) student nie potrafi omówić statusu metodologicznego antropologii filozoficznej i ukazać jej stosunku do szczegółowych nauk o człowieku. Nie zna terminologii podstawowych systemów antropologii filozoficznej. Nie posiada uporządkowanej i ugruntowanej historycznie wiedzy ogólnej obejmującej klasyczne, nowożytne i współczesne stanowiska w zakresie antropologii filozoficznej

(U) student nie potrafi posługiwać się podstawowymi ujęciami teoretycznymi i pojęciami właściwymi dla antropologii filozoficznej. Nie potrafi analizować argumentów filozoficznych w zakresie antropologii, identyfikować ich kluczowych tez, założeń i konsekwencji.

(K) student nie potrafi podejmować dyskusji problemowych oraz formułować propozycji ich rozwiązania

Ocena dostateczna

(W) student posiada minimalną znajomość terminologii podstawowych systemów antropologii filozoficznej. Ma ogólną wiedzę obejmującą klasyczne, nowożytne i współczesne stanowiska w zakresie antropologii filozoficznej

(U) student potrafi w stopniu minimalnym posługiwać się podstawowymi ujęciami teoretycznymi i pojęciami właściwymi dla antropologii filozoficznej. Potrafi streszczać argumenty filozoficzne w zakresie antropologii, a także w stopniu minimalnym potrafi identyfikować ich kluczowe tezy, założenia i konsekwencje.

(K) student w stopniu minimalnym podejmuje dyskusje problemowych i próbuje formułować propozycje ich rozwiązania

Ocena dobra

(W) student potrafi omówić status metodologiczny antropologii filozoficznej i ukazać jej stosunek do szczegółowych nauk o człowieku. Zna terminologię podstawowych systemów antropologii filozoficznej. Posiada uporządkowaną historycznie wiedzę ogólną obejmującą klasyczne, nowożytne i współczesne stanowiska w zakresie antropologii filozoficznej

(U) student potrafi w stopniu zadowalającym posługiwać się podstawowymi ujęciami teoretycznymi i pojęciami właściwymi dla antropologii filozoficznej. Potrafi streszczać i ogólnie analizować argumenty filozoficzne w zakresie antropologii, a także identyfikować ich kluczowe tezy, założenia i konsekwencje.

(K) student potrafi podejmować dyskusje problemowe oraz formułować propozycje ich rozwiązania

Ocena bardzo dobra

(W) student potrafi przedstawić status metodologiczny antropologii filozoficznej i ukazać jej stosunek do szczegółowych nauk o człowieku. Ma opanowaną terminologię podstawowych systemów antropologii filozoficznej. Posiada uporządkowaną i usystematyzowaną historycznie wiedzę obejmującą klasyczne, nowożytne i współczesne stanowiska w zakresie antropologii filozoficznej

(U) student potrafi biegle posługiwać się podstawowymi ujęciami teoretycznymi i pojęciami właściwymi dla antropologii filozoficznej. Potrafi samodzielnie i rzeczowo analizować argumenty filozoficzne, kluczowe tezy, założenia i konsekwencje systemów antropologicznych.

(K) student chętnie podejmuje dyskusje problemowe, aktywnie włącza się w przebieg zajęć oraz formułuje własne propozycje rozwiązań

VII. Obciążenie pracą studenta

Forma aktywności studenta	Liczba godzin
Liczba godzin kontaktowych z nauczycielem	30
Liczba godzin indywidualnej pracy studenta	30

VIII. Literatura

Literatura podstawowa
1. M. A. Krąpiec, <i>Ja-człowiek</i> , Lublin 2005
2. K. Wojtyła, <i>Considerations on the Essence of Man / Rozważania o istocie człowieka</i> , Lublin 2016
3. M. A. Krąpiec, <i>Człowiek jako osoba</i> , Lublin 2009
Literatura uzupełniająca
1. M. A. Krąpiec, <i>Psychologia racjonalna</i> , Lublin 1996;
2. K. Wojtyła, <i>Osoba i czyn oraz inne studia antropologiczne</i> , Lublin 1994;
3. S. Kamiński, <i>Naukowa, filozoficzna i teologiczna wizja człowieka</i> , w: tenże, <i>Jak filozofować?</i> , Lublin 1989, s. 279-291;
4. M. A. Krąpiec, <i>O człowieku</i> , w serii <i>Rozmowy z Ojcem Krąpcem</i> (rozmawia Romuald Jakub Weksler-Waszkinel), Lublin 2008
5. Arystoteles, <i>O duszy</i> , przeł., wstępem i koment. opatrzył P. Siwek, w: tenże, <i>Dzieła wszystkie</i> , t. 3, Warszawa 1992
6. R. Darowski, <i>Filozofia człowieka. Zarys problematyki, antologia tekstów</i> , Kraków 2015
7. A. Siemianowski, <i>Antropologia filozoficzna</i> , Gniezno 2005
8. P. S. Mazur, <i>W kręgu pytań o człowieka. Vademecum antropologiczne</i> , Lublin 2008
9. <i>Dusza – umysł – ciało</i> , red. nauk. A. Maryniarczyk i in., Lublin 2007
10. <i>Błąd antropologiczny</i> , red. nauk. A. Maryniarczyk i in., Lublin 2002

11. *Spór o naturę ludzką*, red. nauk. A. Maryniarczyk, i in., Lublin 2014

12. A. Maryniarczyk, A. Gudaniec, *Metafizyka człowieka w ujęciu Krąpcza*, w: *Encyklopedia Filozofii Polskiej*, t. 2, red. nacz. A. Maryniarczyk, Lublin 2011, s. 108-120